

Energimarknadsinspektionen
registrator@ei.se

Komplettering i ärende 2021-102830 samt 2022-103282, förlängd linjekoncession avseende en befintlig 44 kV luftledning mellan Tosätter och Sörforsa i Hudiksvalls kommun, Gävleborgs län

Energimarknadsinspektionen (Ei) har granskat Ellevios ansökan om förlängd koncession för befintlig 44 kV luftledning mellan Tosätter och Sörforsa i Hudiksvalls kommun. Ellevio kompletterar enligt nedan där så är motiverat.

Kompletterande samråd med berörd sameby samt rennäring

Ei:s begäran

Ni behöver redogöra för om ni genomfört samråd med samebyn Voernese, på vilket sätt och om samebyn framförde några synpunkter. Om ni inte har samrått med samebyn behöver detta genomföras för att gå vidare med anmälan.

Ni behöver redogöra för ledningens påverkan på möjligheten att bedriva rennäring i området samt eventuellt behov av skyddsåtgärder och i så fall vad för typ av skyddsåtgärder.

Ellevios bemötande

Voernese sameby medverkade inte i det ursprungliga samrådet. Ellevio har upprepade gånger bjudit in samebyn till ett kompletterande samråd, genom både mail, telefonsamtal och sms, men har inte fått någon återkoppling.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har bedömt att ledningen ej kan antas ge upphov till en betydande miljöpåverkan och därför har en liten miljökonsekvensbeskrivning tagits fram. En liten miljökonsekvensbeskrivning ska beskriva och bedöma de väsentliga miljöeffekterna av åtgärden. Ellevio anser att en påverkan som är så pass stor att den föranleder någon form av skyddsåtgärd är att betrakta som en väsentlig miljöeffekt. Befintlig ledning bedöms inte medföra någon väsentlig påverkan på befintlig markanvändning för rennäringen. Kraftledningen finns redan i området och rennäringens aktiviteter inom utredningsområdet har anpassat sig till den befintliga ledningen. Befintlig ledning bedöms inte försvåra rennäringens aktiviteter och inga skyddsåtgärder bedöms vara nödvändiga.

Teknisk beskrivning

Ei:s begäran

- **Effektbehov.** Ange den effekt (MW) som ledningarna överför.
- **Överföringskapacitet.** Ange den överföringskapacitet (MW) som ledningen är dimensionerad för. Om överföringskapaciteten inte motsvaras

av angivet effektbehov så ska den tillkommande överföringskapaciteten motiveras.

- **Tvårsnittarea.** Ange ledningens tvårsnittarea (mm²) och motivera med dimensionerande strömvärde.

Ellevios bemötande

Ledningen är en reservledning mellan Sörforsa och Tosätter med effektbehov på 6MW och en överföringskapacitet på 32-41 MVA. Tvårsnittarea på ledningen är i huvudsak 157 mm², med en kortare sträcka på 1,7 km med 234 mm² tvårsnittarea.

Naturmiljö och skyddade arter

Ei:s begäran

Ei saknar information om eventuella fundament och stagförankringar som används för ledningens konstruktion. Vänligen beskriv detta inklusive uppgifter om vilken typ av material och eventuell impregnering som förekommer.

Ellevios bemötande

Inga fundament förekommer på ledningen, där stagförankringar används utgörs dessa av kreosotimpregnerade träslipers.

Ei:s begäran

Uppge vilken impregnering stolparna har.

Ellevios bemötande

Befintliga stolpar är i huvudsak kreosotimpregnerade då Ellevio historiskt valt att bygga luftledningar på det viset. Nya stolpar kommer att vara kopparsaltsimpregnerade med förstärkt urlakningsskydd.

Ei:s begäran

Uppge avståndet till de närmsta bostäderna.

Ellevios bemötande

Närmsta bostad finns ca 10m ifrån ledningen. Ombyggnation av ledningen planeras vid två delsträckor där andra typer av byggnader ligger för nära ledningen, se avsnitt 4.5 i MKB:n.

Ei:s begäran

Ei saknar utdraget ni gjort från Artdatabanken.

Ellevios bemötande

Utdrag från Artdatabanken bifogas.

Ombyggnation av sträckan vid Mörtsjö

Ei:s begäran

Uppge tvårsnittarea, effektbehov och överföringskapacitet för den nya ledningen. Redogör för stolphöjd, fasernas konfiguration, avstånd mellan faser samt vilken typ av isolatorer som används.

Ellevios bemötande

Den nya ledningssträckan kommer uppföras i huvudsak likhet med den befintliga; huvudsakligen enbent linepost med stående isolatorer, annat stolputförande kan förekomma vid exempelvis vinklar såsom träportal med hängande isolatorer.

Effektbehovet kommer i likhet med den befintliga ledningen att vara 6 MW men överföringskapaciteten kommer att vara 48 MVA. Detta för att tvärsnittsarean på den ombyggda ledningssträckan kommer vara 329 mm², vilket numera är en Elleviostandard på denna spänningsnivå.

Ellevio ser att det svenska elnätet i stort står inför förändringar de närmsta 20 åren, och bedömer det är olämpligt att bygga in klenare dimensioner på delsträckor som dessa. Då ledningarna som de utgör del av inte osannolikt kan komma att omfattas av förändringar av effektbehov i en överskådlig framtid. En grövre tvärsnittsarea kommer därför att användas vid ombyggnationen för att ta höjd för eventuella framtida lastökningar som kan ske i området så att dessa delsträckor inte behöver byggas om igen.

Ombyggd delsträcka frångår den befintliga ledningens utförande på två punkter; fasavståndet kommer att följa Ellevios nya standard på 145cm och de nya stolparna kommer att vara kopparsaltimpregnerade med förstärkt urlakningsskydd istället för kreosot.

Ei:s begäran

Ni behöver också inkomma med uppgifter rörande den breddning av ledningsgatan som planeras. Redogör för ledningsgatans bredd samt behovet av avverkning, vilka värden som breddningen påverkar samt vilka konsekvenser detta kan leda till.

Ellevios bemötande

Utgångspunkten för en träsäkrad ledningsgata är ett avstånd på 18-20m från ledningens centrumlinje till skogskant. För fastigheten vid Mörtsjö, där ledningen föreslås flyttas till en befintlig ledningsgata tillhörande Trafikverket, innebär detta att ett antal träd kan behöva tas ner på vissa ställen. Detta för att säkerställa en träsäkrad ledningsgata.

Då befintlig ledningsgata för nuvarande ledningssträcka tillåts växa igen efter ombyggnationen gör Ellevio bedömningen att påverkan på skogsbruket blir positivt, alternativt netto noll.

Breddning av befintlig ledningsgata bedöms heller ej medföra en väsentlig påverkan på naturmiljön, detta i och med att det inte finns några dokumenterade eller för den delen sannolika högre värden kopplade till de kant/brynområden som berörs av breddningen.

Justering vid södra Övernjöte sker huvudsakligen inom befintlig ledningsgata, viss kanträsavverkning kan behöva ske. Exakt hur många kanträd som kan påverkas bestäms först i detaljprojekteringen. Justeringen är dock relativt begränsad i sin omfattning.

Ei:s begäran

Redogör för vilka typer (avseende material och utformning) av stolpar, fundament och stagförankringar som ska användas, samt vilka avvägningar som görs vid placering av dessa i förhållande till olika samhällsintressen, naturvärden och kulturvärden. Redogör också för vilken påverkan detta leder till samt eventuella konsekvenser därav.

Ellevios bemötande

Under vårvintern 2022 tog Ellevio som ett steg i sitt arbetsmiljöarbete ett nytt inriktningsbeslut om att fasa ut användandet av kreosot. Ellevio kommer i stället att i huvudsak använda på marknaden tillgängliga kopparsaltimpregnerade alternativ med förstärkt urlakningsskydd. De kopparsaltimpregnerade stolparna har förseglats med en efterföljande behandling med mineral- och vegetabilisk olja. I tester i accelererade klimatkammare visar denna nya stolpe på en urlakning om ca 7,5 gånger mindre än en traditionell saltstolpe.¹

Således kommer de nya stolparna att vara impregnerade med kopparsalt och ha ett förstärkt urlakningsskydd. Inga fundament kommer användas, i de fall stagförankringar används utgörs dessa av kopparsaltimpregnerade träslipers med förstärkt urlakningsskydd.

De sträckor där ledningen byggs om utgörs av skogs- och jordbruksmark som redan idag är påverkad av ledningsdragningen alternativt andra befintliga ledningar. Inga kulturvärden, naturvärden eller samhällsintressen berörs och därför bedömer Ellevio att ny delsträcka inte utgör någon väsentlig påverkan eller konsekvenser avseende ovan diskuterade intressen.

Ei:s begäran

Beskriv de hänsyns- och försiktighetsåtgärder som tillämpas vid ombyggnationen.

Ellevios bemötande

Ellevio gör bedömningen att ombyggnationen är i storleksordningen av ett mindre underhållsarbete och därför inte behöver omfattas av några ytterligare skadeförebyggande åtgärder än de som redan framförts i MKB:n, se avsnitt 6.2.2.

Ei:s begäran

Beskriv även den eventuella påverkan på skogsbruket och jordbruket som uppstår, då Ei noterat att den nya sträckningen delvis går i skogs- och jordbrukslandskap samt medför nya intrång på dessa intressen.

Ellevios bemötande

Befintlig ledning samt de justeringar som planeras bedöms inte medföra någon väsentlig påverkan på befintlig markanvändning. Det intrång som ledningen medför är sedan tidigare reglerat med dåvarande fastighetsägare, det nya intrånget sker i samråd med nuvarande fastighetsägare och kommer att ersättas enligt gällande normer och regler. Ledningsgatorna tillhörande nuvarande delsträckor

¹ SLU, Report nr. 2018-06-00: Leachability of copper from timber treated with Wolmanit CX 8 WB and water repellent oil)

tillåts efter ombyggnation att växa igen, varför Ellevio gör bedömningen att påverkan på skogs- och jordbrukslandskapet är försumbar.

Återställningsåtgärder för ändringen vid Mörtsjö, ärendenr 2022-103282

Ei:s begäran

Ei behöver information om när ledningen färdigställdes, mer specifikt om det var före eller efter den 1 juli 1982.

Ellevios bemötande

Ledningen uppfördes ca 1920, därefter har mindre ombyggnationer/stolpbyten skett som en del i det kontinuerliga underhållet. Men ledningens ursprung och färdigställande skedde innan den 1 juli 1982.

Ei:s begäran

Beskriv vilka delar den aktuella rivningssträckan består av och vilka återställningsåtgärder som är aktuell för raseringen.

Ellevios bemötande

Den ledningssträcka som kommer att raseras består till huvudsak av enkelstolpar i trä, utan fundament. Stolparna kommer vid raseringen att lyftas upp och tas bort, hålet efter stolparna snyggas till med befintliga massor på platsen.

Nedtagna stolpar, faslinor, isolatorkedjor och övriga montagedetaljer transporteras bort med skogsmaskiner såsom skotare försedda med lastbilsflak. Materialet transporteras till upplagsplatser vid farbar väg där raserat material sorteras i olika fraktioner för att därefter omhändertas hos godkända avfallsmottagare.

Ei:s begäran

Beskriv den lokala miljön längs ledningssträckningen. Ange om det finns platsspecifika motstående intressen som gör att man inte bör genomföra återställningsåtgärderna just där, till exempel känslig natur- och kulturmiljö.

Ellevios bemötande

Miljön längs den sträcka som planeras att raseras består främst av skogs- och jordbrukslandskap, samt gårdsplan där befintlig ledning korsar fastigheten Mörtsjö 1:13. Området innefattas inte av några utpekade natur- eller kulturmiljöintressen. Det finns inga motstående intressen i området som kan innebära att återställningsåtgärder inte kan utföras.

Ei:s begäran

När planeras raseringen av sträckan att ske?

Ellevios bemötande

Ellevio har ett antal ledningar i detta geografiska område som är i behov av justeringar. Gemensamt för dessa är att de omfattas av koncession 35CF, och är i olika skeden av tillståndsprocessen för nya/förlängda koncessioner. Allteftersom ledningarna får nya tillstånd beviljade avser Ellevio att ta ett helhetsbegrepp om

dessa, och hantera dem som ett eller flera större sammanhängande projekt i fält.

Ei:s begäran

Om ledningsdelar lämnas kvar i marken behöver Ei följande information:

- En motivering till varför delarna bör få lämnas kvar.
- En tydlig redogörelse för anläggningsdelarnas påverkan på den lokala miljön och vilka konsekvenser som kan uppstå på grund av materialet i delarna.
- Vilka risker som finns för att föroreningar sprids till ytvatten och grundvatten.
- Vilken påverkan de kvarlämnade ledningsdelarna har på nuvarande och framtida markanvändning.
- Det djup under markytan som eventuella kvarlämnade ledningsdelar ligger på. Vi vill också ha en motivering till varför detta djup anses lämpligt.

Ellevios bemötande

Som utgångspunkt kommer inga ledningsdelar att lämnas kvar i marken. Om det vid raseringen anses miljömässigt motiverat att ändå lämna eventuella ledningsdelar i marken kommer kontakt med relevant tillsynsmyndighet att tas.

Med vänliga hälsningar

[REDACTED] Miljö- och tillståndssamordnare Ellevio AB

[REDACTED]